УЖГОРОДСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА

Р О З П О Р Я Д Ж Е Н Н Я

25.04.2019 Ужгород № 195

Про Порядок використання кваліфікованого електронного підпису в Ужгородській міській раді

Відповідно до законів України "Про електронні довірчі послуги", "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах", постанови Кабінету Міністрів України 19.09.2018 року № 749 «Про затвердження Порядку використання електронних довірчих послуг в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях державної форми власності», керуючись статтею 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»:

1. Затвердити Порядок використання кваліфікованого електронного підпису в міській раді (далі - Порядок), що додається.
2. Керівникам виконавчих органів міської ради забезпечити дотримання зазначеного Порядку.
3. Відповідальним за організацію використання кваліфікованих електронних довірчих послуг призначити управління програмного та комп’ютерного забезпечення.
4. Надати дозвіл на використання електронної кваліфікованої печатки Ужгородської міської ради для здійснення інформаційного обміну з іншими юридичними особами міському голові, а у період його відсутності - секретарю міської ради; на використання електронної кваліфікованої печатки виконавчого комітету Ужгородської міської ради – міському голові, а у період його відсутності - заступнику міського голови, керуючому справами виконкому.
5. Службі персоналу та спецроботи (Воловар М.В.):

5.1. Вести облік посадових осіб міської ради:

- призначених на посаду для надання права застосування кваліфікованого електронного підпису;
- звільнених з посади для скасування кваліфікованого електронного підпису та відповідних посилених сертифікатів;

- при зміні особистих даних для скасування посилених сертифікатів відкритих ключів та подальшої генерації особистих та відкритих ключів підписантів;

- у зв’язку з підтвердженням факту компрометації особистого ключа для скасування сертифіката.

5.2. Зазначати у відповідному розпорядженні міського голови про надання права застосування та скасування особистих та відкритих ключів кваліфікованого електронного підпису та надавати інформацію відповідальному підрозділу для вчинення таких дій.

6. Визнати таким, що втратило чинність, розпорядження міського голови 22.05.2018 № 227.

7. Контроль за виконанням розпорядження покласти на керуючого справами виконкому Макару О.М.

Міський голова **Б. АНДРІЇВ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження міського голови
25.04.2019 № 195

ПОРЯДОК
використання кваліфікованого електронного підпису

Порядок розроблено відповідно до законів України Законів України "Про електронні довірчі послуги", "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах", постанови Кабінету Міністрів України 19.09.2018 року № 749 «Про затвердження Порядку використання електронних довірчих послуг в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях державної форми власності» та наказу Департаменту спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації Служби безпеки України від 13 січня 2005 року № 3 "Про затвердження Правил посиленої сертифікації" (із змінами та доповненнями, внесеними наказом Департаменту спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації Служби безпеки України від 10 травня 2006 року № 50).

І. Визначення термінів

У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

захищений носій особистих ключів - засіб кваліфікованого електронного підпису чи печатки, що призначений для зберігання особистого ключа та має вбудовані апаратно-програмні засоби, що забезпечують захист записаних на ньому даних від несанкціонованого доступу, безпосереднього ознайомлення із значенням параметрів особистих ключів та їх копіювання;

інформаційний обмін - відправлення, отримання та передача електронних документів, що здійснюється користувачем кваліфікованих електронних довірчих послуг в електронній формі за допомогою засобів інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних систем або шляхом відправлення електронних носіїв, на яких записано цей документ;

кваліфіковані електронні довірчі послуги - електронні довірчі послуги, що надаються кваліфікованим надавачем електронних довірчих послуг відповідно до Закону України “Про електронні довірчі послуги”.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному у Законі України “Про електронні довірчі послуги”.

2. Загальні положення

Цей Порядок поширюється на всіх працівників виконавчих органів міської ради, які при виконанні своїх службових обов'язків використовують кваліфікований електронний підпис чи печатку.

Електронний документообіг здійснюється з використанням усіма його суб'єктами на договірних засадах послуг акредитованого центру сертифікації ключів.

Кваліфікований електронний підпис призначений для забезпечення діяльності міської ради, яка здійснюється з використанням електронних документів.

Кваліфікований електронний підпис використовується для ідентифікації підписувача та підтвердження цілісності даних в електронній формі.

Використання кваліфікованого електронного підпису не змінює порядку підписання договорів та інших документів, встановленого законом для вчинення правочинів у письмовій формі.

Ужгородська міська рада не застосовує кваліфікований електронний підпис:

- для складання електронних документів, які не можуть бути оригіналами у випадках, передбачених законодавством (наприклад, номерні бланки тощо);
- для складання електронних документів, які згідно із законодавством можуть бути створені лише в одному оригінальному примірнику.

Для вчинення правочинів, надання адміністративних та інших послуг в електронній формі, здійснення інформаційного обміну з іншими юридичними особами установи міська рада використовує виключно захищені носії.

3. Організація та контроль

Вимоги щодо ведення обліку, зберігання та знищення особистих ключів, а також надання кваліфікованому надавачу електронних довірчих послуг інформації, необхідної для формування, скасування, блокування або поновлення кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів підписувачів забезпечує управління програмного та комп’ютерного забезпечення.

Про надання відповідальному підрозділу повноважень щодо застосування та контролю використання кваліфікованих електронних підписів, звернень про формування, блокування, скасування посилених сертифікатів відкритих ключів міська рада повідомляє центр сертифікації ключів письмово, в електронній формі або в телефонному режимі .

Відповідальний підрозділ забезпечує:

- підготовку та подання кваліфікованому надавачу інформації, необхідної для отримання кваліфікованих електронних довірчих послуг;
- надання допомоги підписувачам під час генерації їх особистих та відкритих ключів;

- ознайомлення підписувачів із правилами застосування кваліфікованих електронних довірчих послуг та здійснення контролю за їх дотриманням;

- взаємодію з кваліфікованим надавачем з питань використання кваліфікованих електронних довірчих послуг;

- подання кваліфікованому надавачу заяв про скасування , блокування або поновлення кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів;

- ведення обліку захищених носіїв особистих ключів та засобів електронного підпису чи печатки, що використовуються в установі;

- зберігання оригіналів документів та\або їх копій (крім копій особистих документів підписувачів, що містить їх персональні дані), на підставі яких отримано кваліфіковані електронні довірчі послуги;

- здійснення контролю за використанням підписувачами засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки та зберіганням ними особистих ключів.

Контроль за використанням підписувачами засобів кваліфікованого електронного підпису здійснюють виконавчі органи міської ради або особи, відповідальні за забезпечення діловодства.

4. Порядок організації електронного документообігу з іншими установами та організаціями

Для здійснення електронного документообігу (інформаційного обміну) з іншими юридичними особами установи використовують виключно захищені носії.

Сторони можуть укладати між собою угоду, якою передбачатимуть здійснення спільного електронного документообігу, порядок підписання електронних документів, обміну такими документами між собою, конфіденційність та інше.

Для отримання сертифікатів відкритих ключів сторони електронного документообігу використовують відкритий каталог посилених сертифікатів на технологічному ресурсі акредитованого центру сертифікації ключів.

У разі якщо сторона електронного документообігу відмовилася від публікації своїх сертифікатів відкритих ключів, вона зобов'язана надати їх за допомогою електронної пошти або особисто через представників.

Для уникнення непорозумінь та для точного визначення моменту підписання електронного документа сторони зобов'язані при його підписанні використовувати позначку часу.

5. Умови застосування кваліфікованого електронного підпису під час ведення електронного документообігу

Генерація особистого та відкритого ключів здійснюється підписувачем в акредитованому центрі сертифікації ключів, що обслуговує установу, або безпосередньо в установі з використанням надійних засобів кваліфікованого електронного підпису.

У посиленому сертифікаті відкритого ключа підписувача додатково зазначаються ідентифікаційні дані установи (повне найменування та код згідно з ЄДРПОУ, за якими здійснено її державну реєстрацію).

Підрозділ або відповідальна особа, яка виконує функції по застосуванню та контролю використання кваліфікованого електронного підпису, зобов'язана вести електронний архів усіх посилених сертифікатів відкритих ключів міської ради та інших установ і організацій, з якими вона веде електронний документообіг.

Підписувач використовує у процесі виконання своїх функцій лише особистий ключ, отриманий в міській раді. Використання особистого ключа у випадках, не пов'язаних з діяльністю міської ради, забороняється.

Підписувач на один і той самий момент часу може мати і використовувати лише один особистий ключ, якому відповідає відкритий ключ з чинним посиленим сертифікатом, отриманим міською радою. Це обмеження не стосується електронної печатки.

Підписувачі повинні зберігати електронні документи на електронних носіях інформації у формі, що дає змогу перевірити їх цілісність на цих носіях.

Строк зберігання електронних документів на електронних носіях інформації повинен бути не меншим від строку, встановленого законодавством для відповідних документів на папері.

У разі, коли згідно із законодавством необхідно засвідчити печаткою справжність підпису на документах та відповідність копій документів оригіналам, а також для забезпечення цілісності електронних даних та ідентифікації установи як підписувача під час надання адміністративних та інших послуг в електронній формі, здійснення інформаційного обміну з іншими юридичними особами установа застосовує спеціально призначений для таких цілей кваліфікований електронний підпис (кваліфікована електронна печатка).

Право проставляння електронної печатки на електронних документах надається працівникам міської ради розпорядженням міського голови.

Отримання в центрі сертифікації ключів посиленого сертифіката відкритого ключа для забезпечення застосування електронної печатки, а також генерація відповідних ключів здійснюється в тому ж порядку, що й для кваліфікованого електронного підпису.

Оригіналом електронного документа вважається електронний примірник документа з обов'язковими реквізитами, у тому числі з кваліфікованим електронним підписом автора.

У разі надсилання електронного документа кільком адресатам або його зберігання на кількох електронних носіях інформації, кожний з електронних примірників вважається оригіналом електронного документа.

Справжність кваліфікованого електронного підпису, накладеного на електронний документ або інші електронні дані, та цілісність цього документа (даних) перевіряється з дотриманням таких вимог:

- кваліфікований електронний підпис повинен бути підтверджений з використанням посиленого сертифіката ключа за допомогою надійних засобів цифрового підпису;

- під час перевірки повинен використовуватися посилений сертифікат ключа, чинний на момент накладення кваліфікованого електронного підпису;

- особистий ключ підписувача повинен відповідати відкритому ключу, зазначеному у сертифікаті;

- на час перевірки повинен бути чинним посилений сертифікат відкритого ключа центру сертифікації ключів та/або посилений сертифікат відкритого ключа відповідного засвідчувального центру.

Перевірка цілісності електронного документа проводиться шляхом перевірки кваліфікованого електронного підпису.

Електронний документ, що не відповідає вищезазначеним вимогам, не приймається до розгляду. Відправник такого електронного документа повідомляється про відмову в прийнятті та розгляді документа із зазначенням підстави відмови.

Датою та часом підписання електронних документів кваліфікованим електронним підписом вважається дата та час, що зазначені в позначці часу.

Підписувач зобов'язаний:

- дотримуватися вимог чинного законодавства України щодо застосування кваліфікованого електронного підпису;

- використовувати особистий ключ виключно для кваліфікованого електронного підпису, а також дотримуватися вимог щодо його використання, визначених центром сертифікації ключів;

- використовувати надійні засоби для формування та перевірки кваліфікованого електронного підпису;

- застосовувати позначку часу для підтвердження наявності електронних документів на певний момент часу;

- зберігати особистий ключ у таємниці, не допускати використання особистого ключа іншими особами;

- не використовувати особистий ключ у разі його компрометації;

- негайно інформувати центр сертифікації ключів про події, що трапилися до закінчення строку чинності сертифіката, а саме:

втрату або компрометацію особистого ключа;

втрату контролю щодо особистого ключа через компрометацію пароля, коду доступу до нього тощо;

виявлену неточність або зміну даних, зазначених у сертифікаті.

6. Обіг конфіденційної інформації

Внутрішній та зовнішній обіг електронних документів, що містять конфіденційну інформацію, здійснюється із обов'язковим використанням направленого шифрування електронних документів.

Зберігання отриманих та відправлених електронних документів, що містять конфіденційну інформацію, здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства у цій сфері.

7. Використання, зберігання та знищення особистих ключів підписувачів

7.1. Використання особистого ключа кваліфікованого електронного підпису.

Підписувач несе відповідальність за зберігання особистого ключа.

Використання особистого ключа підписувачем здійснюється на умовах конфіденційності. Підписувач зобов'язаний зберігати особистий ключ у таємниці та не допускати його використання іншими особами. Підписувач зобов'язаний зберігати пароль доступу до особистого ключа у таємниці.

Для забезпечення конфіденційності пароля доступу до особистого ключа підписувач зобов’язаний систематично змінювати пароль, використовуючи надійні засоби кваліфікованого електронного підпису.

Копіювання особистих ключів та/або передача їх іншим особам забороняється.

У приміщенні, де знаходяться або до якого мають доступ інші особи, забороняється залишення носіїв кваліфікованого електронного підпису без нагляду.

7.2.Знищення особистого ключа кваліфікованого електронного підпису.

Після скасування сертифікатів відкритих ключів підписувачів, підрозділ або особа, яка виконує функції із застосування та контролю використання кваліфікованого електронного підпису, зобов'язана знищити особистий ключ методом, що не допускає можливості його відновлення.

Про скасування сертифікатів відкритих ключів підписувачів та знищення особистих ключів відповідальний підрозділ виконує відповідний запис в журналі реєстрації особистих ключів із зазначенням дати, прізвища, імені по батькові та посади особи, яка знищила ключ.

8. Блокування, поновлення та скасування посиленого сертифіката відкритого ключа

8.1. Блокування та поновлення сертифіката відкритого ключа

У разі компрометації або обґрунтованої підозри щодо компрометації особистого ключа, підписувач зобов'язаний терміново повідомити про це відповідальний підрозділ, який готує заяву на блокування сертифіката відкритого ключа та безпосередньо звертається до центру сертифікації ключів (регіонального пункту реєстрації заявників).

Блокований посилений сертифікат ключа поновлюється:

у разі подання заяви власником ключа або представником відповідального підрозділу;

за рішенням суду, що набрало законної сили;

у разі встановлення недостовірності даних про компрометацію особистого ключа.

8.2. Скасування сертифіката відкритого ключа

Сертифікат відкритого ключа підписувача скасовується у разі:

- припинення діяльності юридичної особи – власника ключа;
- смерті фізичної особи –підписувача або оголошення його померлим за рішенням суду;
- визнання підписувача недієздатним за рішенням суду;
- надання недостовірних даних про підписувача;
- закінчення строку чинності сертифіката ключа;
- подання заяви власника ключа або його уповноваженого представника;
- зміни даних про підписувача, що зазначені у сертифікаті відкритого ключа;
- звільнення підписувача;
- компрометації особистого ключа.

Відповідальний підрозділ спільно з службою персоналу та спецроботи:

- у разі припинення діяльності виконавчих органів міської ради повідомляє центр сертифікації ключів про необхідність скасування сертифікатів відкритих ключів із зазначенням дати такого скасування;
- у разі смерті фізичної особи –підписувача, оголошення його померлим за рішенням суду, визнання підписувача недієздатним за рішенням суду з моменту підтвердження даних про смерть фізичної особи –підписувача або з набранням відповідними рішеннями суду законної сили повідомляє центр сертифікації ключів та подає заяву про скасування сертифіката відкритого ключа;
- у разі надання недостовірних даних про підписувача, зміни даних про підписувача, що зазначені у сертифікаті відкритого ключа, невідкладно, з моменту встановлення подання недостовірних даних або зміни даних про підписувача, надає центру сертифікації ключів заяву на скасування сертифіката відкритого ключа та у разі необхідності формування нового сертифіката відкритого ключа – заяву на формування сертифіката з новими даними про підписувача;
- після звільнення підписувача звертається до центру сертифікації ключів для скасування посиленого сертифіката його відкритого ключа;
- у разі компрометації особистого ключа підписувача терміново повідомляє центр сертифікації ключів та надає заяву на скасування сертифіката відкритого ключа.